

โครงการศูนย์บ่มเพาะนวัตกรรมธุรกิจและความสามารถในการมีงานทำของคนพิการ

(THE CUBE : Incubation Center on Business Innovation and Inclusive Employment for PWDs)

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยมีคนพิการที่จดทะเบียนกว่าสองล้านคนซึ่งคิดเป็นกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนประชากรทั้งหมด การส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการยังมุ่งเน้นไปที่กลไกของสวัสดิการสังคมและรูปแบบการช่วยเหลือแบบสังคมสงเคราะห์ อีกทั้งสังคมส่วนใหญ่ยังคงมี “ทัศนคติต่อคนพิการ” ในฐานะของผู้ที่ต้องได้รับความช่วยเหลือ จึงสะท้อนถึงการพัฒนาระบบการศึกษาคนพิการ ระบบแรงงานคนพิการ ระบบคมนาคมขนส่งมวลชนและสวัสดิการต่างๆ ในสังคมยังเป็นการดำเนินงานเชิงรับ ขาดการบูรณาการและประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทของการนำสู่การปฏิบัติจริงในสังคมไทย พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้มีความพยายามเชื่อมโยงการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในมิติของการดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนแนวทางการสร้างอาชีพให้แก่คนพิการในรูปแบบระบบ Quota System โดยกฎกระทรวงได้กำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องรับในอัตราร้อยละ 1 เทียบกับจำนวนพนักงานที่ไม่พิการ (ตามมาตรา 33) แต่ด้วยความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานของการพัฒนาการศึกษาเชื่อมโยงระบบการจ้างงานและระบบคมนาคมขนส่งที่รองรับคนพิการยังอยู่ในระบบที่ต่ำ อีกทั้งความไม่พร้อมหลายประการในสถานการณ์การส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ ได้แก่

- 1) ความพร้อมของระบบจัดหางานของคนพิการ (Job Bank)
- 2) ความพร้อมของระบบขนส่งมวลชน (Transportation)
- 3) ความพร้อมของระบบการพัฒนาศักยภาพแรงงานคนพิการ (Vocational School / Incubation Center) เช่น หลักสูตรสาขาวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน ความเพียงพอและมาตรฐานของโรงเรียนฝึกสอน และระบบ/บุคคลากรเตรียมความพร้อมสู่องค์กรธุรกิจ (Job Coach)
- 4) แนวปฏิบัติที่เหมาะสม ในการพัฒนารูปแบบงานสำหรับคนพิการที่เหมาะสมในประเภทธุรกิจ (Job Design Process/Practice)

ซึ่งสะท้อนถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงานคนพิการในการเติมเต็มความต้องการจ้างงานคนพิการของสถานประกอบการ จะเห็นได้จากผลของการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ที่กำหนดให้เกิดการสร้างตำแหน่งงานสำหรับคนพิการถึง 61,500 ตำแหน่ง (Quota System Rate) แต่สามารถนำไปสู่การจ้างงานคนพิการในตลาดแรงงานเพียงร้อยละ 52.32 (Actual Employment Rate) และมีสถานประกอบการกว่าร้อยละ 22.80 ที่ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎกระทรวง (ดูตารางที่ 1) ซึ่งสะท้อนให้เห็นช่องว่างของการเชื่อมโยงระหว่างความต้องการจ้างของสถานประกอบการและความต้องการมีงานทำของคนพิการสู่การเพิ่มอัตราการจ้างงานคนพิการจริง

ปี	จำนวนสถานประกอบการ	การปฏิบัติตามกฎกระทรวงฯ			จำนวนคนพิการที่ต้องรับ	การรับคนพิการเข้าทำงาน			
		ปฏิบัติ	ไม่ครบ	ไม่ปฏิบัติ		33	34	35	ไม่รับ
2554	5,664	3,719	235	1,719	18,551	6,180	7,734	73	5,019
2555	12,466	8,559	701	3,506	52,089	16,507	23,818	1,143	10,634
2556	11,809	8,272	435	3,102	53,954	19,167	21,914	2,884	10,322
2557	12,479	9,454	179	2,846	55,283	25,001	20,513	5,054	4,715
2558					61,500	32,179	19,959	7,274	2,088

**ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนการดำเนินงานตามมาตรา 33, มาตรา 34 และ 35 ของสถานประกอบการ
(ข้อมูลจากสำนักปลัดกระทรวงแรงงาน และกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2558)**

ดังนั้นการเชื่อมโยงความร่วมมือของภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคมในการขับเคลื่อนระบบนิเวศเพื่อส่งเสริมระบบการจ้างงานคนพิการอย่างยั่งยืนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งใน 2 ประเด็น 1) การพัฒนาระบบการจ้างงานระหว่างสถานประกอบการและคนพิการที่เหมาะสมกับความแตกต่าง (CUSTOMIZATION EMPLOYMENT) เพื่อลดช่องว่างระหว่างความต้องการจ้างงาน และความพร้อมและความต้องการมีงานทำของคนพิการ อันจะส่งเสริมให้เกิดสมดุลของแรงงานคนพิการในตลาดแรงงาน ตามกรอบแนวทางการจ้างงาน (ตามมาตรา 33) และ 2) การพัฒนากลไกการสร้างอาชีพอิสระแก่คนพิการในระดับชุมชน ผ่านการส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมเพื่อคนพิการ (SOCIAL ENTERPRISE) ให้มีความเข้มแข็งในและมีความสามารถในการพัฒนารัฐกิจกับสถานประกอบการ และเป็นหน่วยย่อยในการส่งเสริมการฝึกงานและการสร้างงานความต้องการมีงานทำของคนพิการในระดับท้องถิ่น ตามกรอบแนวทางการสร้างงานอื่นใด (ตามมาตรา 35)

ภาพที่ 1 กระบวนการของ Customized Employment

ในปี 2559 WORKABILITY THAILAND และวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับกลุ่มภาคธุรกิจชั้นนำได้ริเริ่มโครงการศูนย์บ่มเพาะนวัตกรรมธุรกิจและการมีงานทำของคนพิการ (THE CUBE : Incubation Center on Business Innovation and Inclusive Employment for PWDS) เพื่อเป็นกลไกในการเชื่อมโยงระหว่างสถานประกอบการและคนพิการในการบ่มเพาะและเพิ่มขีดความสามารถที่ตรงตามความต้องการของตลาดและเหมาะสมกับความพิการให้มีประสิทธิภาพพร้อมรองรับตลาดแรงงานในอนาคตที่มีแนวโน้มจะก้าวเข้าสู่สังคมของคนพิการและผู้สูงอายุ ซึ่งศูนย์ THE CUBE ดำเนินงานใน 3 มิติ ได้แก่ ๑) พัฒนางานที่เหมาะสมกับความแตกต่างและระบบสนับสนุนการจ้างงาน (Job Matching) ๒) พัฒนาหลักสูตรกระบวนการฝึกงาน ดำเนินการคัดกรองและศักยภาพคนพิการ และ ๓) เตรียมความพร้อมของสถานประกอบการในการวิเคราะห์งานที่เหมาะสมและสร้างความตระหนักเชิงเจตคติที่สร้างสรรค์ต่อการทำงานร่วมกับคนพิการในองค์กร (Job Analysis) โดยการส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานคนพิการสู่ระบบตลาดแรงงาน (job placement) ทั้งในและนอกสถานประกอบการ หรือการจ้างเหมาบริการ ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจและแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เพื่อให้สามารถส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานคนพิการสู่ระบบตลาดแรงงาน (job placement) ทั้งในและนอกสถานประกอบการ หรือการจ้างเหมาบริการ ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจและแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ส่งเสริมการจ้างงาน ในปี 2560 ทางโครงการฯ จึงพัฒนารูปแบบแนวทางการสร้างงานคนพิการ 2 รูปแบบ ดังนี้

ส่วนที่ 1 กรณีที่สถานประกอบการต้องการฝึกงานคนพิการเพื่อนำไปสู่การจ้างงาน

- 1.1. ในรูปแบบลูกจ้างองค์กร ในสถานประกอบการ (มาตรา 33)
- 1.2. ในรูปแบบลูกจ้างองค์กร ในโครงการ “จบแล้วมีงานทำ” (ศูนย์ InCube)* (มาตรา 33)
- 1.3. ในรูปแบบจ้างเหมาตามงาน ในโครงการ “จบแล้วมีงานทำ” (ศูนย์ InCube)* (มาตรา 35)

* สาขาที่เปิดให้บริการ (ศูนย์วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล นครปฐม) และพร้อมขยายศูนย์ต่างๆสู่

ภูมิภาคและท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 กรณีที่สถานประกอบการต้องการฝึกงานคนพิการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์

โดยทั้ง 2 รูปแบบ โครงการฯ จะทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรกระบวนการฝึกงาน ดำเนินการคัดกรองและพัฒนาความสามารถคนพิการ ตรวจสอบคุณภาพ ประเมินผลการปฏิบัติงาน และส่งต่อสู่กระบวนการมีงานทำ โดยในปัจจุบันเรามี 3 หลักสูตร ดังนี้

- 1) งานธุรการและคอมพิวเตอร์ทั่วไป
- 2) งานพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 3) งานบริการอาหารและเบเกอรี่

และมีสินค้าบริการที่ InCube สามารถให้บริการได้

- งานธุรการและคอมพิวเตอร์ทั่วไป เช่น บริการถอดเทป บริการถ่ายเอกสาร บริการผลิตงานด้วยโปรแกรม Microsoft Office เป็นต้น
- งานผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น งานผลิตภัณฑ์ฝีมือ งานถักสาน งานสกรีน งานบริการแพคเกจจิ้ง เป็นต้น
- งานบริการอาหารและเบเกอรี่ เช่น Snack Box เค้ก Mini-Meal แยม ถั่ว เป็นต้น

**** ทั้งนี้ การพัฒนาตามความต้องการของสถานประกอบการเพิ่มเติมได้ โดยพิจารณาทำข้อตกลงการดำเนินงานเป็นรายกรณี ****

โดยทั้งประเภท 1 และ 2 จำเป็นต้องมีการจัดปรับกระบวนการพัฒนา/ฝึกงานคนพิการและเตรียมความพร้อมคนพิการสู่การมีงานทำโดยมีกระบวนการดังนี้

ภาพที่ 2 ภาพกระบวนการพัฒนาแนวทางการจ้างงานคนพิการที่เหมาะสมกับความแตกต่างในสถานประกอบการ (CUSTOMIZED EMPLOYMENT)

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อพัฒนาบ่มเพาะศักยภาพกิจการเพื่อสังคมเพื่อส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการและผู้ดูแลทั้งในรูปแบบการจ้างงานในและนอกสถานประกอบการ และการจ้างเหมาบริการกลุ่มวิชาชีพ/อาชีพอิสระที่เหมาะสม ทั้งในพื้นที่ศูนย์และชุมชน ตลอดจนกระจายสู่การจ้างงานในระดับภูมิภาคทั่วประเทศ (SE Incubation & Matching Center)
2. เพื่อยกระดับมาตรฐานการฝึกทักษะวิชาชีพและทักษะทางสังคมของคนพิการให้เป็นที่เป็นที่ยอมรับในตลาดแรงงาน โดยมุ่งการพัฒนาสายวิชาชีพเฉพาะที่ตรงตามความต้องการของตลาดและความถนัดของคนพิการ (Customized Job/Employment)
3. เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพสินค้าบริการของคนพิการให้เป็นที่ยอมรับในตลาดผู้ซื้อและสังคม โดยมุ่งส่งเสริมนวัตกรรมการออกแบบและกระบวนการทำงานที่มีการกระจายโอกาสการมีงานทำของคนพิการ/ผู้ดูแลในชุมชนท้องถิ่น (High Value Product/Service)
4. เพื่อเป็นศูนย์เชื่อมโยงพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการเพื่อสังคมเพื่อคนพิการให้มีความเข้มแข็งและร่วมพัฒนาวงการอาชีพคนพิการด้วยการเชื่อมโยงกับหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ (Community & Networking)
5. เพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ขยายแนวปฏิบัติสู่ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา องค์กรคนพิการ ตลอดจนสร้างความตระหนักสู่สังคมในศักยภาพคนพิการและสร้างช่องทางในการเชื่อมโยงสู่การส่งเสริมผ่านสินค้าบริการ ความร่วมมือและกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ
6. เพื่อส่งเสริมการสร้างงาน/อาชีพคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 มาตรา 33 และมาตรา 35

ภาพที่ 3 ระบบนิเวศส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดกลไกและระบบนิเวศในการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพคนพิการ และการเชื่อมโยงความร่วมมือรัฐ-เอกชน-คนพิการ เพื่อต่อยอดการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ
2. คนพิการมีแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพตามความถนัดและชำนาญ พร้อมทั้งมีโอกาสในการเข้าสู่การจ้างงาน ทำในตลาดแรงงาน เพื่อให้มีรายได้ช่วยเหลือตนเองได้ และลดภาระของผู้ดูแลอีกทางหนึ่ง
3. เกิดการส่งเสริมการพัฒนาทักษะวิชาชีพที่ตรงตามความต้องการของบริษัทและนำไปสู่การจ้างงานคนพิการในอนาคต และมีการดำเนินการต่อเนื่องยั่งยืนในรูปแบบ Corporate University เพิ่มอัตราการสมัครและการจ้างบุคลากรคนพิการ (ตามมาตรา 33) / ตลอดจนสามารถต่อยอดการพัฒนาทางด้านบุคลากรเพื่อส่งเสริมการรักษาคนพิการในองค์กร เช่น Job Coach
4. เพิ่มโอกาสทางธุรกิจและการเติบโตขององค์กร โดยมีช่องทางการเชื่อมโยงภาคธุรกิจและประชาชนในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาคนพิการผ่านการซื้อสินค้าบริการคุณภาพที่สร้างงานสร้างอาชีพแก่คนพิการ
5. ส่งเสริมให้เกิดการกระจายงานที่เหมาะสมสู่คนพิการในท้องถิ่น/พื้นที่ ลดปัญหาอุปสรรคสำหรับกลุ่มคนพิการที่ไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงาน และเพิ่มรายได้ เศรษฐกิจที่ดีสู่คนพิการ/ชุมชน
6. สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาสินค้าที่ระลึกจากชุมชน (Community products) นำกลับไปยังการขยายผลของบริษัท ฯ ส่งเสริมความตระหนักและภาพลักษณ์ที่ดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า เป็นต้น
7. ส่งเสริมภาพลักษณ์และความเป็นผู้นำพัฒนาคนพิการอย่างยั่งยืน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเครือข่ายSE/คนพิการทั้งในกรุงเทพ/ภูมิภาค นักศึกษาคณาจารย์ ชุมชน/ลูกค้าผู้ใช้บริการร้านค้า SE คนพิการ ตลอดจนผู้เข้าเยี่ยมชม ศูนย์ CUBE) ในบทบาทการขับเคลื่อนกิจการเพื่อสังคมที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืน ส่งเสริมคุณค่าร่วมต่อองค์กรอย่างบูรณาการ

4.รายละเอียดการสนับสนุน

รวมงบประมาณในการให้สัมปทานทั้งสิ้น 109,500 บาทต่อคนพิการ 1 คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ที่	รายการ	รายละเอียด	มูลค่าสนับสนุน (บาท/คน)
1	ค่าบุคลากร	1. ด้านการฝึกงาน (1 ท่าน 75 วันๆ ละ 4,400 บาทต่อคนพิการ 30 คน) (ดูที่หมวดอัตราค่าจ้างที่ปรึกษาไทย) 2. ด้านงานบริหารจัดการโครงการ (1 ท่าน 6 เดือนๆ ละ 12,000 บาทต่อคนพิการ 30 คน) (ดูที่หมวดอัตราค่าจ้างที่ปรึกษาไทย) 3. ด้านงานธุรการและประสานงานทั่วไป (1 ท่าน 6 เดือนๆ ละ 8,000 บาทต่อคนพิการ 30 คน) (ดูที่หมวดอัตราค่าจ้างที่ปรึกษาไทย)	15,000
2	ค่าเบี้ยเลี้ยงคนพิการ	ระยะเวลา 6 เดือน (75 วัน) วันละ 300 บาทต่อคน	22,500
3	ค่าเอกสารและวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงาน	ระยะเวลา 6 เดือน (75 วัน) วันละ 350 บาทต่อคน	26,250
4	ค่าอาหาร	ระยะเวลา 6 เดือน (75 วัน) วันละ 180 บาทต่อคน	13,500
5	ค่าที่พัก/ ค่าเดินทาง	ระยะเวลา 6 เดือน (75 วัน) วันละ 300 บาทต่อคน ** เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง	22,500
6	ค่าเช่าสถานที่และสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลา 6 เดือน (75 วัน) วันละ 130 บาทต่อคน	9,750
รวม			109,500

หมายเหตุ : 1) การฝึกงาน 1 คอร์สมีคนพิการจำนวน 30 คน และ 2) ขอถัวจ่ายทุกรายการ

5.วิธีการสมัครเข้าร่วมโครงการ

บริษัทสามารถแจ้งความประสงค์โดยส่งแบบลงทะเบียนและแบบสอบถามความต้องการจ้างงาน (ตามเอกสารแนบ) มายังผู้ประสานงานโครงการฯ (1. นางสาวหทัยพร เพทไธย 2. นางสาวสมใจ จตุณาม 3. นางสาวภัทรวรินทร์ ปัดวี) ทาง cubecenterthailand@gmail.com หรือโทร. 02-650-1129, 089-680-1233, 090-018-3250, 084-560-5707 ภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2559

6.วิธีการจ่ายเงินอุดหนุน

บริษัทจะเป็นผู้สั่งให้จ่ายเงินอุดหนุนให้แก่ผู้รับเงินอุดหนุนในนามของบริษัท โดยจ่ายเข้าบัญชีของธนาคารของผู้รับเงินอุดหนุน ธนาคารกสิกรไทย สาขาเซ็นทรัล พระรามที่ 2 ประเภทออมทรัพย์ ชื่อบัญชี “สมาคมการค้าผู้ประกอบการเพื่อสังคมเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสไทย หรือ THAI WORKABILITY TRADE ASSOCIATION” หมายเลขบัญชี 014-1-23113-8 ภายในวันที่ 31 ตุลาคม 2559

ภาคผนวก ภาพการดำเนินงานปี 2559

ภาพที่ 4 ภาพการดำเนินงานหลักสูตรงานธุรการและคอมพิวเตอร์ทั่วไป

THE CUBE

INCUBATION CENTER
ON BUSINESS INNOVATION
AND INCLUSIVE EMPLOYMENT FOR PWDS

ภาพที่ 5 ภาพการดำเนินงานหลักสูตรงานพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนสร้างมูลค่าเพิ่ม

ภาพที่ 6 ภาพการดำเนินงานหลักสูตรงานบริการอาหารและเบเกอรี่